

»Hugflogið hvørvur tá man verður vaksín, tí tann vaksna tilveran góð-tekur ofta ikki at man fer yvirum mørk við hugflognum«

– Hugflogið hvørvur tá man verður vaksín, tí tann vaksna tilveran góðtekur ofta ikki at man fer yvirum mørk við hugflognum. Vit vita jú, at næstan øll listafólk fáa ta skotsmál, at tey eru serlig. Men man kann jú velja hvørt man vil gerast vaksín og ókreativur ella ikki, sigur hann.

Sjálvur hevur Jan valt at verða soleiðis sum hann náttúrliga er, og at fylgja dreyminum um at arbeiða við listini.

– Eg eri simpul og royni at liva mítt lív og ikki verða órógvaður av hvussu hini vilja hava meg at liva. Eg havi eisini funnið hvíld í at vera kreativur. At tekna er terapeutiskt fyri meg og er alneyðugt. Mær dām-ar mannagondinga tá eg fái eitthvørt á pappír. Tað er sum gevi eg pappír-inum nakað, og at pappírið síðani gevur mær nakað aftur, sigur hann.

Vakurt, men ikki til mín vegg

Júst nú arbeiðir Jan við tilfari til eina listaframsýning, sum hann væntar og vónar verður liðug og klár at sýna fram í ár. Enn er ikki avgjørt hvar sýningin skal verða, men hann hevur tó valt, at hon ikki skal hava ein reyðan trád ella nakað tema, sum vanligt er við slíkum sýningum.

– Eg havi nøkur hugskot í høvð-inum, sum verða til eini 20 ella 30 myndir. Alt av hesum verður ikki borðbart, og tað leggi eg onki í. Eg havi valt, at lata vera við at taka mær nær, hvat hini hugsa, sigur hann.

– Hatta er pent, men kemur ikki á mín vegg, havi eg ofta hoyrt fólk siga um mína list, greiðir hann frá. Hetta kann millum annað verða nakin-ella harðskapsmyndir, men tað er ein harðlig tíð vit liva í, og um tað skal verða avkubbað høvð ella ónærilsigt, so verður tað tað. Tað eru hugsanir, sum eg havi, og sum ikki kunnu verða skilgreinaðar, men eg fái greina tær á pappíri, sigur Jan, tá hann verður spurdur um hvat tað er, sum fólk ikki vilja hava á veggina.

– Fólk sum síggja myndirnar siga ofta, at eg eri samfelagskritikkari, men eg haldi ikki sjálvur, at eg hugsí so nógv um samfelagið, hóast eg kanska geri tað ótilvitað.

Íbásturin finnur Jan í tónleiki, videoløgum, filmum, náttúruni og samfelagnum, greiðir hann frá.

Skal læra grund-reglurnar fyrst

Jan hevur tikið kvøldskúlaskeið í list í fleiri vetrar og verið á listaháskúla í Holbæk, men tað var tíðin á Viborg Drawing Academy í Danmark í 2011, sum veruliga hugtók og ávirkaði hann. Har hevði hann strangar og harðar lærarar og varð kroystur til at læra nøkur ting, greiðir hann frá.

– Vit teknaðu myndir eftir nakn-um modellum hvønn dag, og eg skuldi

kenna musklar, bein og definera rørsilir. Tað er eitt amboð, sum nú er gróðurfest í mær, men sum eg satt at siga var eitt sindur bangin fyri at byrja við. Eftir upplivingina kann eg tó staðfesta, at tíðin á Viborg Drawing Academy var framúr góð og eg eri takksamur fyri upplivingina.

Tíðin á skúlanum var merkt av nógvari ástøðiligari læru, og tá Jan kom heim aftur eftir loknan skúla, var tað eitt sindur torført at brúka hugflogið at byrja við.

– Vit hoyra ofta dømi um Ingolf av Reyni og listina hjá honum. Nógvi siga, at har er onki skil á, men sannleikin er at hann dugur ómetaliga væl at tekna, og valdi so at útvikla seg. Man skal duga grundreglurnar áðrenn man fer at eksperimentera, heldur Jan. Nógvi listafólk vilja hoppa uppum og fara til Ingolf fyrst, og hetta sæst aftur í arbeiðinum.

Eg havi tamarhald á penninum

Tey, sum kenna Jan vita, at hann er sjáldan sæst uttan kúlupennin og skitsublokkina, og har í finnur tú tekningar merktar av minimalismu og ekspressionismu.

– Mær dām-ar væl at breiðka meg og haldi meg ikki innan ávísa listagrein. Eg tekni við kúlupenni og skitsi við ymiskum øðrum eisini, greiðir Jan frá.

– Eg havi roynt at mála, men kenni meg heima við penni í hond – eg havi betri tamarhald yvir eini strikuni sum pennurin gevur, enn teim túsund, sum penslurin gevur, sigur hann.

Hann greiðir frá, at kenslan hann hevur við penninum altíð hevur verið betri enn við penslinum og hann er varugur við at hetta er sjálsamt.

– Tekning er undirmett í Føroyum í mun til at málningalist. Eg havi stóra virðing fyri listamálarum í Føroyum, sum hava gjørt nógvi fyri samfelagið, men eg leingist eftir at síggja meir til pennin, sigur hann álvarsamur.

Spurdur hvat hann heldur list er sigur Jan, at hann av og á ivast í um hann kann kalla seg ein listamann. Men so fær hann hugalig orð við á vegnum frá fólk, sum eru rørd av listini sum hann hevur gjørt og tí veit hann at hann kann kalla seg listamann.

– List eigur at provokera og at seta okkurt í verk inni í okkum, sigur hann. Summi siga at vit eru øll listafólk, men eg haldi ikki tað passar. Tað skal verða ein tanki handan listarlíga arbeiði. Til dømis so er Kunoyarnes eitt fjall, sum allir klaksvíkingar síggja, og tí nýtist tað ikki eisini at hanga á stovuveggnum, sigur hann til endans, væl vitandi um at hetta ljóðar provokerandi.

ANNIKAK@SOSIALURIN.FO

– Fólk sum síggja myndirnar siga ofta, at eg eri samfelagskritikkari, men eg haldi ikki sjálvur, at eg hugsí so nógv um samfelagið, hóast eg kanska geri tað ótilvitað, sigur Jan Nyström

MYNDIR: ÁLVUR HARALDSEN

